

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma Bvllarii Earvmve Svmmorvm Pontificvm
Constitvtionvm Qvae Ad Commvnem Ecclesiae Vsvm post
volumina Iuris Canonici, vsq[ue] ad Sanctissimum D. N.
D. Pavlvn Papam V. emanarunt**

Quaranta, Stefano

Venetiis, 1619

Illegitimi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10793

& seq & de orat. & horis canon cap. 7. num. 31 & infra, & in conf. 22. & 14 de celebr miss in antiq Symanc. de cathol institut titul 9. num. 208. Ignat. Lopez, ad Diaz. in pract crim. can. cap. 53. auctor. Cateches. Neap. lib. 4. a cap. usque ad. 7. Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. cent. 2. cas. 429. iunctis his, quæ dicit in addit. nouissime impressis ad præd. casum. 429. quo in loco non admittit, nec recipit opinionem Nauar. (in quam fere omnes conueniunt) asserentis clericum omittentem recitare horas canonicas intra primos sex menses a die habiti beneficii non teneri ad fructuum restitutionem licet mortaliter peccet. ipse tamen conclusiue tenet quod cum primum quis habet beneficium quacunque horarum omisso illum ad fructuum restitutionem obligat & mouetur ratione, quia tales fructus dantur loco mercedis operæ & laboris, ut habetur Numer. 318. ubi Filius Leui dedit omnes decimas Israel in possessionem pro ministerio quo seruiunt mihi in tabernaculo faderis, & qui non laborat non manducat. 2. Thessalonic. cap. 3. & tunc an ipse clericus possit se componere cum suo episcopo, & superiore pro hac pœna ad eius arbitrium, & voluntatem adde Sor. loc. superius citator. qualiter vero illa rata fructuum de qua in Constitutione Pij V. sit restituenda scilicet an pro aliqua parte vel in totum vide Card. Toled. in sum. lib. 2. sub cap. 12. & Henriquez in sum. lib. 13. de excommunic. cap. 13. sub num. 2. & ut cessent pœnæ de quibus in prænar. statutis quæ sint in ista causa excusantes recitatione horarum post Nauar. in man. cap. 25. num. 100. & seq. & latius illas discutientem de orat. & hoc canon. cap. 11. per totum breuiter & sub compendio illas recensent Menoch. in præalleg. addit. ad casum 429. & Toled. in præd. lib. 2. cap. 14. sub rubr. de causis excusantibus ab officio persoluedo & de tempore horarum canonicarum adest insignis tractatus Marcelli Franco lini presbyt. & Doct. Bodiani.

Præterea sciendum est, quod Sacra Congregatio censuit canonicos collegiata omnino esse ad residendum, atque ad horas canonicas statis horis recitandas compellendos nisi collegiata esset ruralis ac desinituta, in qua antea nunquam supra memoriam solitum sit residere. & canonicos non habentes aliumde unde uiuant alere non posset, & nisi huiusmodi qualitates in ea collegiata simul concurrant, canonicos ad ad incunctanter compelli debere. & tægant rescriptum Domino episcopo Sarnensi.

Quando vero canonicus non residens ex iusta causa possit percipere fructus, & quas distributiones vide infra in verbo Residentia.

ILLEGITIMI.

PRÆTER Summissas in hoc verbo sciendum est, quod illegitimi sunt inhabiles ad ordines, Beneficia, ad successionem bonorum, & ad ingressum religionis.

De ordinibus, & beneficijs habetur in titulo de filiis presbyt. in decre. & in 6. & quantum ad ordines remanet in antiquum intactum ut dicam infra in verbo ordo. Sed in beneficijs de iure antiquo per Constitutionem Alex. 3. poterat succedere mediate tamen per Clem. 7. fuit reuocata in anno 1533. incip. Ad canonum conditorem. fol. 339. in Bull. tenoris sequentis.

Clemens.

Clemens Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam
rei memoriam.

AD canonum conditorem non est dubium pertinere, cum statuta a se, vel prædecessoribus suis ad animarum Christi fidelium salutem edita, propter eorum ausum qui successu temporis malitia hominum succrescente magis indies dignoscitur obesse, quam prodesse, animaduertit, ne ulterius obesse valeat, provide re. Sane postquam frater Alexander Papa tertius prædecessor noster filios præsertim sacerdotum in ecclesiis paternis succedere prohibuerat, eosque nihilominus, media intercedente persona filios ipsos habere disposuerat, cum passim sacerdotes in ecclesiis suis eorum filii potuerunt satagantes in Alexandri prædecessoris huiusmodi dispositione consilii ecclesias suas, quas, ad eorum peruenire filios gestiebant, in fauorem personarum, que ecclesias ipsas, etiam illarum possessione non habita, in ipsorum resignantium filios ex fornicatione genitos, illico mox resignare ipsique filii ecclesias ipsas dispensatione super defectu natalium, quem ex dictis sacerdotibus resignantibus geniti, patiebantur, etiam patris nomine expresso, obtenta consequi hæcenus consueuerint, profecto perniciosum semper, & abominabile, ac in grauem diuinæ maiestatis offensam tendere, videlicet quod ipsi præbyteri eorum crimen, quod erat occultum, non sine turpitudine ob inordinatum spuriorum filiorum amorem detegere erubescerent. Iudicauimus propterea, quod ubi tempus, quod omnia palam facit, & presentium ratio, quid in futurum cauendum sit, admonet, merito admonemur, & ad tollendum huiusmodi abusum necessario arbitrati sumus eiusdem Alexandri prædecessoris canonem corrigere, potius quam talia cum tanto hominum scandalo tolerare. Habita igitur super his cum venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus matura deliberatione, de eorum consilio, & vnanimi consensu auctoritate Apostolica tenore presentium statuimus, & ordinamus, quod de cetero filii præbiterorum ex fornicatione nati ecclesias Cathedrales etiam Metropolitanas ac monasteria, quibus eorum patres præfuerunt, seu illa, & illas dignitates, etiam maiores, & principales personatus, administrationes, & officia etiam curata, & electiua, & quecunque beneficia ecclesiastica cum cura, & sine cura secularia, & quorumuis ordinum regularia, que presbyteri, & clerici ac religion eorum patres in titulum, vel commendam, aut administrationem ad tempus seu in perpetuum aliquando obtinuerunt nullo vnquam improre quoquomodo obtinere possint, nec cum eis super hoc dispensare intendimus, & si quas dispensationes per nos concedi contigerit, tamquam per præoccupationem, & contra mentem nostram concessas eis nullatenus suffragari tales que dispensationes nostris volumus exulare temporibus, & quod nobis licere, non parum nostris successoribus indicamus non obstantibus præfati Alexandri prædecessoris, & alius constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis ceterisque contrariis quibuscunque &c. Datum Romæ apud Sanctum et Primum anno incarnationis Domini 1533. nonas Iunii Pontificatus nostri anno septimo.

Filii illegitimi excluduntur a successione in beneficiis parentum tam mediate, quam immediate de qua meminit Rebuff. in prax benef. par. 2. sub titulo de dispen. super defectu natal. num. 24. eamque refert Nauar. in cap. si quando except. 21. de rescript. & ampliatur per Conc. Trid. sess. 25. capitul. 15. de refor. per

AA 4 quod

quod redduntur prorsus inhabiles ad obtinendum aliquod beneficium in ecclesia, in qua parentes eorum habent, vel habuerunt illud, vel aliud simile, aut dissimile, quod decretum refert, & declarat Nayar, in fine d.c. filius vero legitimus potest succedere mediate, non autem immediate cap. ad extirpandas, de fil. presb. Quantum vero attinet ad successiones bonorum, illegitimos inhabiles prorsus, & incapaces reddit Pius V. per eius Constitutionem Romae publicatam die 2. Martij 1571. in Bullar. fol. 1169. tenoris sequent.

Quae ordini ecclesiastico noxia esse & scandalum obijcere perhibentur, necesse est e medio submouere. Quod nos pro nostri muneris officio inter alia incommoda, quae in oculos nostros incurrunt de Christi peculio, ne ab indignis, & reiectis ignominiose consumatur, neue illorum causa ecclesijs, & pauperibus praeipiantur, curam praecipuam habere volentes, de nobis attributa potestatis plenitudine reuocamus, & abolemus omnia, & quaecumque priuilegia, licentias, dispensationes, & indulgentia faciendi testamenta, donationes siue inter vivos, siue causa mortis, legata, & quaecumque alias dispositiones, de dominijs, terris, castris, domibus, & quibuslibet alijs bonis, & rebus immobilibus, mobilibus, & se mouentibus, nec non pecunijs, iuribus, & actionibus ex beneficijs, fructibus, pensionibus, & alijs rebus ecclesiasticis quibuscumque confectis, acquisitis, & alias quomodocumque prouenientibus, nec non de peculio, & alijs etiam sola industria, labore, muneribus, aut quocumque alio modo partis, cuiuscumque qualitatis, speciei, naturae, & valoris existentibus, in quoscumque illegitimos siue suos, siue extraneos, etiam legitimatos, eosdemque ex toto vel in parte haeredes instituendi, & substituendi, seu quod ipsi in praedictis ab intestato succedant, ceteraque huiusmodi facultates, & permissiones, ac etiam habilitationes, & capacitates succedendi in bonis, & rebus feudalibus, & emphyteoticis ab ecclesijs, monasterijs, & pijs locis profectis, quibuscumque personis saecularibus, & quorumcumque ordinum, nec non militiarum, & hospitalium, Regularibus ac Rom. Curiae officialibus, & alijs curialibus. curiaq; ipsam sequentibus, & etiam Urbis Romae ciuib. ac palatii aedes, census, aliaq; bona in ea, ejusq; districtu habentibus, nostris quoq; & aliorum Romanorum Pontificum familiaribus, ecclesiasticis praetatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, & alijs cuiuscumque dignitatis, ordinis, & conditionis existentibus, illorumq; & alijs ecclesijs, capitulis, conuentibus, ordinibus, Militijs, Hospitalibus, collegijs, officijs, & locis, ac praedictae Urbis, alijsque ciuitatibus, prouincijs, & dominijs, & quocumque dominis, populis, ciuib. & incolis, tam per fec. rec. Sixtum. 4. Innocentium 8. Alexandrum 6. Iulium 2. Leonem 10. Clementem 7. Paulum 3. Iulium 3. Paulum 4. Pium 4 & qui ante illos fuerunt alios quoscumque Romanos Pontifices, ac nos, & sedem Apostolicam, eiusq; legatos etiam de latere, nuncios, Notarios, comites, collegia, officia, & loca, etiam per modum statuti perpetui, generalis legis, iurij & stipulati contractus seu quasi, & alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis restitutijs, praeseruatuijs, mentis attestatijs, derogatorijs derogatorijs, alijsq; fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque simili potestatis plenitudine, ac praedictorum Cardinalium consilio, & matura deliberatione in consistorio, habita, nec non consideratione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, etiam ob remunerationem laborum & obsequiorum nobis, & dictae sedi impensorum, refectionem damnorum, compensationem iniuriam cessorum vel ablatorum, nauatae militiae contra haereticos, & infideles, seu pro praedictae Urbis ornatu, & frequentatione, ac quibus

cumque

cumque alijs vsibus, ac etiam necessarijs & pijs causis concessa, & multiplicatis vicibus confirmata, innouata, extensa, & moderata, & quantumcumque tempore pacifice obseruata, quo ad eam partem, qua illegitimos praedictos tangit duntaxat, etiam si illa contineant, quod omnes curiales, curiam sequentes, & alij siue ecclesiastici, etiam Cardinales, siue mundani, qui palatia, domus, & praedia urbana vel rustica aedificauerint, aut census, aliaue bona acq̄sierint, aut alias acq̄sita habuerint in dicta Vrbe, & circum eam ad miliaria decem, ex bonis seu fructibus ecclesiasticis, hi tales de illis nec non iuribus, & iurisdictionibus omnibus in fauorem illegitimorum, aut quomodolibet inhabilium, & incapacium, siue inter viuos, siue causa mortis disponere, eosque haeredes, & successores vniuersales, vel particulares instituere, & substituere, & si intestati decesserint, ipsi illegitimi, & incapaces in illis succedere possint, quodque per quascunque reuocationes, derogationes, aut alias contrarias dispositiones, illis quorum interest, praediciari nequeat, & si vlllo vnquam tempore praediciatum, aut derogatum, quoquo modo apparuerit, ius quaesitum, ablatum, & litera reuocationum, & derogationum huiusmodi, iuris quaesiti ablatiue censeantur. Sicque per quoscunque iudices iudicari debeat, & etiam diffiniri: Ac pariter collimus, & abrogamus omnes, & quascunque facultates similia concedendi, legatis nuncijs, Notarijs, comitibus, collegijs, officijs, & alijs supradictis, quorum omnium tenores, ac si ad verbum inferrentur habemus praesentibus pro expressis, ita vt privilegiorum dispensationum, facultatum, habilitationum, capacitatum, indultorum, & aliorum supradictorum sic reuocatorum, ac etiam literarum legitimisationis praetextu, nullus, omnino de huiusmodi bonis, rebus, pecunijs, iuribus, iurisdictionibus, & actionibus in commodum, & fauorem illegitimorum vtriusque sexus, siue etiam filiorum, siue consanguineorum, affiniumue, siue extraneorum, etiam in statu saeculari procreatorum, ac legitimitati quacunque autoritate donatorum, & ad huiusmodi res, & bona, eiusque successionem testato vel intestato idoneorum, & capacium effectorum, siue testamento, siue donatione, siue legato, siue elemosyna, siue alio quocunque titulo, & pio opere (exceptis in communi, ac omni fraude, conuentione, seu compositione cessante, hospitalibus, expositorum, & orphanorum) disponere nec illegitimi ipsi in eis ab intestato, siue proutinus, siue per interpositas personas ac quomodocunque succedere, aut illa alias ad eos etiam per quemcumque circuitum multiplicatarum in alios capaces successionum, vlllo tempore deuenire possint. Ad haec nulla esse, & pro infectis haberi volumus, omnia, & quacunque facta hucusque testamento, legato, donatione, & alia disposita huiusmodi, quae viuentibus adhuc testatoribus, aut alias locum non habuerunt, ac pariter ab intestato, successiones, non tamen litigiosas, quae plenarium non sunt effectum sortita. Dehinc vero districtius prohibemus ne talia siue in praedictos illegitimos vtriusque sexus, siue in illorum coniuges siue ipsorum parentes filios, descendentes, ascendentes, vel alios cognatos, siue viuentibus, siue defunctis visis illegitimis, etiam pauperatis, dotis, aut alterius cuiuscunque pii operis intuitu fiant, neue ipsi vnquam in rebus, bonis, pecunijs, iuribus, iurisdictionibus, & actionibus praedictis, siue totius, siue in parte succedant, aut illa ad ipsos, quavis dispensatione suffultos, etiam per praedictum circuitum deueniant, neue de eis vlla in alium, seu alios concessio, donatio, translatio, aliaue dispositio fiat, aut alia bona similia, vel dissimilia, illegitimis, aut alijs supradictis concedantur. Quod si praedictorum quisquam fuerit praesentium violator, testamentum, donatio, legatum, & dispositio omnino non teneat, nec etiam quo ad alios capaces, & res alias valeat.

leat, sicque disponens priuilegio, dispensatione, facultate & indulto prædicto eiusque usu, & commodo etiam in ceteris omnibus ipso sit iure priuatus. Nemo quantumuis capax illius prætextu fructus, res, pecunias aut prorsus alia bona sua faciat, nec illa detinens vlla præscriptione, aut vilo alio iuris præsidio adique tur, sed ad integram illorum restitutionem quocumque temporis lapsu non obstante debeat coerceri. Ita vt omnes in ecclesijs, monasterijs, & beneficijs successores, tam coniunctim, quam diuim, quisque videlicet pro rata sua, illa omni tempore recuperare possint, & qui primus ceteris ab eo monitis & negligentibus iudicium intenderit, ei soli res tota merito vendicetur. Nullis vero huiusmodi successoribus pro prædictis insistentibus, ac etiam de peculio alias quam ex rebus ecclesiasticis confecto, locorum ordinarij, tam concessorum & relictorum illegitimis, eorumque causa quam quorumcumque aliorum annorum immobilium, & se mouentium, nec non pecuniarum, fructuum, rerum, & iurium, alias sub dictis testamentis, donationibus, legatis, & dispositionibus comprehensorum, corporalem possessionem, amotis inde & expulsis quibuscumque detentoribus siue incapacibus, siue capacibus, per se vel alium seu alios, libere apprehendant & apprehensam huius sedis nomine custodiant, donec ipsa sedes de illis, vti tum tulerit piorum operum necessitas duxerit prouidendum. Bona vero res & iura feudalia, vel emphyteutica (alijs legitimis ad ea forte vocatis non existentibus) eo ipso deuoluta, & iuri ac proprietati suarum ecclesiarum, & locorum restituta, & cum reliquis eorum bonis consolidata esse declaramus. Decernentes irritum, & inane, quicquid secus per quascumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus, &c.

Quam Constitutionem idem Pius V. die 5. Martij 1572. per aliam constitutionem fol. 1159. incip. Ad Romanum &c. declarauit loqui, & intelligi debere etiam de quibuscumque bonis patrimonialibus, tam mobilibus, quam immobilibus, & se mouentibus, iuribus, & actionibus quibuscumque.

ADDITIO. Pro quarum Constitutionum maiori declaratione adest notabilis decis. Rota Romana 214 par. 2. diuersorum Aldobrandini, tunc Auditoris nunc Summi Pontificis die 29 Octob. 1584 fol. 122. vbi refert ex d. Bullæ dispositione fuisse conclusum & iudicatum, non prohiberi laicum vigore priuilegiorum disponere in illegitimos de bonis more patrimonialibus & laicalibus nullam habentibus mixturam cum bonis ab ecclesia profectis, sed Bullam comprehendere solum clericos disponentes de bonis nedum quasitis ex fructibus beneficiorum sed etiam de bonis patrimonialibus, item & laicos, quando disponderent de bonis ab ecclesia profectis, vt sunt emphyteusis, & feuda ecclesiastica, & bona quasita ex pensionibus quas laici ex priuilegio aliquando obtinent.

Quamuis illa Pij V. constitutio reuocatoria facultatum testandi, & disponendi in illegitimos edita nimis dura lex habeatur, seruanda tamẽ est ad text. in l. prospexit. ff. qui a quibus, &c. Sed est rursus cum hac moderatione interpretanda, vna cum eiusdem conditoris declaratoria, quæ retentis eiusdem terminis constitutionis declarata intelligi debet, cum omnibus illius clausulis, vt scilicet sonent, & restringantur quo ad licentias, priuilegia, & indulta a iure speciali prouenientia, non autem a iure communi concessa in fauorem illegitimorum, tum quia sublato iure speciali regulariter non tollitur ius commune, quod vt potẽtius difficilius reuocatur, quã ius speciale ad text. in l. eius militis. §. militia nullus,

missus, ff. de milit. testam. tum quia a iure antiquo non censetur recessum, nisi quatenus in nouo exprimitur. argum. ex in l. precipimus, §. fin. vbi glossa. C. de appellat. & per hanc extrauag. nulla mentio, neque recessio a iure communi, & ideo quando fiet dispositio in illegitimos de bonis cuiuscunque qualitatis vigore alicuius facultatis, seu gratia particulariter competentis, & Sedis Apostolicae auctoritate impetrata contra, vel praeter ius commune, hoc praese intelligitur prohibendum, & reuocatur per hanc extrauag. Non autem quando Clerici saeculares in Sacris constituti, vel obtinentes beneficia Ecclesiastica, (omni dolo, & fraude cessante) in suos vel alienos spurios pauperes, & bonae conditionis, ac famae disponentes ex causa alimenterum, vel dotis quae loco alimenterum succedit, vt haec Constitutione non obstante id licite possint iuxta aequitatem Canonicam, & iuris communis dispositionem contentam in cap. cum haberet, & ibi Panor. & Card. Alex. de eo, qui dux. in matrim. quam pol. per adulter. late Anton. Gabriel. lib. 6. com. conclus. tit. de alimentis conclus. 1. cum alias resultaret iniquitas contraria naturali pietati, quae declaratio dicitur colligitur ex Nauar. in comment. de spolijs. §. 18. num. 9. & seq. quo loci hanc Pij V. extrauag. ad verbum plures ad illam adijciendo annotationes refert, & repetit ac confirmat cum eorundem argumentorum formatione in conti. 4. & 5. de testament. in nou. & fuit decisum per Rotam Rom. in dec. 485. diuers. volum. 1. quae Rota, sub num. 12. subdit, vt in tali casu disponi possit in primis tamen de bonis patrimonialibus, aut alias, quam ex beneficijs acquiritis, & in subsidium ex fructibus beneficiorum, seu pensionum &c. An vero filius Sacerdotis, siue Clerici Sacris Ordinibus insigniti valeat succedere matrim. par. 2. c. 8. §. 5. num. 17. Vrsillum in annot. ad decis. Afflicti 96. & Molinam de iustitia dis. ut. 167. sub 4. conclus.

Item declaratur, vt reuocatio, quae per hanc Pij V. constitutionem fit, non extenditur ad privilegia, seu indulta concessa ab Imperatore, Regibus, & regalia iura habentibus filijs Clericorum, quo ad facultatem capacitatis succedendi circa temporalia, extra tamen dominium temporale Papa ex Nau. in proprijs huius Bullae terminis in praesleg. conf. 3. num. 6. & 7.

Denique declaratur, vt praefata extrauag. quatenus annullat legitimationes, & vt ipsis non obstantibus excludantur etiam ipsi legitimi a iure succedendi, tanquam exorbitans, restringatur, iuxta limites, seu terminos, de quibus loquitur, & sic ad effectum tantum, ne legitimationum praetextu possint mediate, vel immediate succedere, aut alias acquirere, non autem vt censentur inhabilitati simpliciter scilicet, vt illarum vigore non possint effugere turpitudinem, & maculam, ac fieri honesti, & digni, cum ista respiciant personam, & constitutio loquitur, quo ad bona, vt praefertur, vnde tanquam penitus diuersa inductum in vno non porrigitur ad aliud, prout illam in hac parte, sic declarat Rot. Rom. in decis. 505. diuers. vol. 1.

Quo ad illegitimos volentes ingredi Religionem, & de eis iam ingressis, vide infra in verbo Monasteria, seu conuentus Regularium.